

Sarajevo, 20.04.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.04.2020.- 17.04.2020.

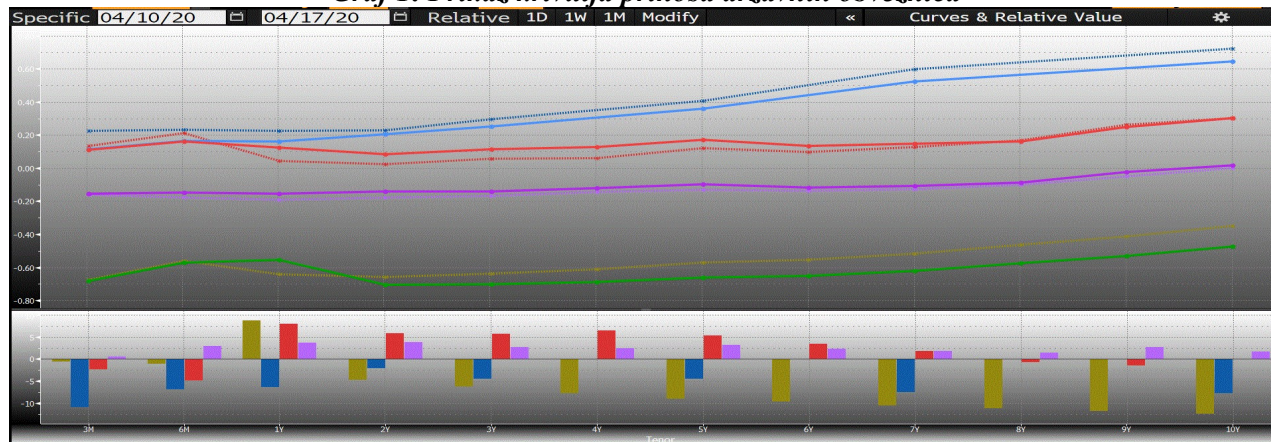
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	10.4.20	-	17.4.20	10.4.20	-	17.4.20	10.4.20	-	17.4.20	10.4.20	-	17.4.20
2 godine	-0,62	-	-0,68	0,23	-	0,20	0,04	-	0,09	-0,16	-	-0,12
5 godina	-0,56	-	-0,66	0,40	-	0,36	0,13	-	0,18	-0,11	-	-0,09
10 godina	-0,35	-	-0,47	0,72	-	0,64	0,31	-	0,30	0,02	-	0,03

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	10.4.20	-	17.4.20
3 mjeseca	-0,642	-	-0,655
6 mjeseci	-0,562	-	-0,572
1 godina	-0,604	-	-0,533

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.04.2020. godine (pune linije) i 10.04.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

MMF je objavio nove polugodišnje prognoze, prema kojim se očekuje da bi se globalni GDP mogao smanjiti za 3% u 2020. godini, dok se za narednu godinu procjenjuje djelomični oporavak po stopi od 5,8%. Procjenjuje se da bi ukupni gubitak GDP-a od početka širenja virusa korona mogao iznositi 9 bilijuna USD.

Masivna injekcija likvidnosti MMF-a izdavanjem novih posebnih prava vučenja (SDR), nešto slično središnjoj banci koja „tiska“ novi novac, ima podršku mnogih ministara financija, istaknutih ekonomista i neprofitnih grupa. Ovo bi moglo pružiti stotine milijardi dolara hitno potrebnih deviznih rezervi za svih 189 zemalja članica MMF-a. Financijski dužnosnici će o ovome raspravljati na ovoj tjednim virtualnim sastancima MMF-a i proljetnim sastancima Svjetske banke.

EUROZONA

Početkom prošlog tjedna, nakon praznika, prinosi sigurnijih obveznica eurozone su smanjeni usljed rasta zabrinutosti zbog rapidnog širenja pandemije virusa korona, kako u Europi tako i širom svijeta, te straha da bi ista mogla rezultirati globalnom recesijom. Navedeno je ponovo potaklo investitore na ulaganja u sigurniju aktivu. Istodobno, prinosi italijanskih obveznica su zabilježili priličan rast. Nakon toga nastavljen je pad prinosa sigurnijih obveznica, odnosno rast prinosa italijanskih obveznica. Blaga korekcija prinosa italijanskih obveznica zabilježena je pred kraj tjedna pod utjecajem strateških kupovina od strane ECB. Promatrano na tjednoj razini, prinosi sigurnijih obveznica eurozone su smanjeni, te su prinosi njemačkih obveznica zabilježili pad između 6 i 12,5 baznih bodova. S druge strane, prinosi italijanskih obveznica su na tjednoj razini povećani između 20 i 26,5 baznih bodova. Prema prognozama MMF-a, dvije europske zemlje najviše pogođene pandemijom virusom korona, Italija i Španjolska, mogle bi bilježiti pad GDP-a od 9,1% i 8%, respektivno. Dan nakon što je predsjednik Francuske Macron produžio restriktivne mjere najmanje do 11. svibnja, ministar financija La Maire je izjavio da se sada očekuje da bi se stopa GDP-a za ovu godinu mogla smanjiti za 8%, umjesto ranije prognoziranih 6%. Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za travanj, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija u eurozoni u tekućoj godini zabilježiti kontrakciju po stopi od 5,2%, dok se za 2021. i 2022. godinu prognoziraju stope rasta od 4,4% i 1,6%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je smanjena na 0,5% sa prethodno prognoziranih 1,1%, dok je za narednu godinu smanjena na 1,3% sa 1,4%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će ECB zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu do kraja tekuće godine.

Financijska tržišta u Europi su zbog praznika bila zatvorena od 10. do 13. travnja. Dan uoči praznika ministri financija Eurogrupe su dogovorili paket mjera u iznosu od 540 milijardi EUR, a u okviru kojeg je istaknuta nova, privremena i u osnovi bezuvjetna kreditna linija od Europskog mehanizma za stabilnost (ESM), novi instrument kreditnih garancija od strane Europske investicijske banke (EIB), osobito za male i srednje kompanije, te novi privremeni fond EU za podršku nacionalnoj nezaposlenosti i kratkoročnim šemama rada. Ministri financija zemalja EU, također, su predložili stvaranje budućeg Fonda za oporavak. Potpredsjednik ECB Guindos izjavio je da je u eurozoni najvjerojatniji scenario da će se neki znaci rasta i oporavka početi osjećati tek u trećem tromjesečju, te da treba sačekati do 2021. godine kako bi se sagledao realni oporavak ekonomskih aktivnosti. Iz ECB je priopćeno da će banke u eurozoni dobiti kapitalne olakšice u iznosu od preko 20 milijardi EUR ublažavanjem makroprudencijalnih mjera nacionalnih supervizora članica eurozone. ECB je objavila i vijest da su privremeno smanjeni kapitalni zahtjevi komercijalnim bankama vezani za tržišni rizik, kako bi banke mogle nastaviti da funkcioniraju tijekom trenutnog kriznog razdoblja izazvanog pandemijom.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ	OŽUJAK	0,7%	0,7%	1,2%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ	OŽUJAK	1,0%	1,0%	1,6%
3.	Broj registriranih automobila – EU (G/G)	OŽUJAK	-	-55,1%	-7,4%
4.	Industrijska proizvodnja - EZ (G/G)	VELJAČA	-1,9%	-1,9%	-1,7%
5.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	VELJAČA	-	-0,9%	6,9%
6.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	OŽUJAK	3,1%	2,9%	2,9%
7.	Maloprodaja - Nizozemska (G/G)	VELJAČA	-	8,2%	4,8%
8.	Obim maloprodaje - Finska (G/G)	VELJAČA	-	3,3%	3,3%

SAD

Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za travanj, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija u SAD u tekućoj godini zabilježiti kontrakciju po stopi od 3,3%, dok se za 2021. i 2022. godinu prognoziraju stope rasta od 3,4% i 2,3%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je smanjena na 1,1% sa prethodno prognoziranih 1,8%, dok je za narednu godinu smanjena na 1,9% sa 2,1%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu na sastanku koji se održava 29. travnja, dok vjerojatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi

100%.

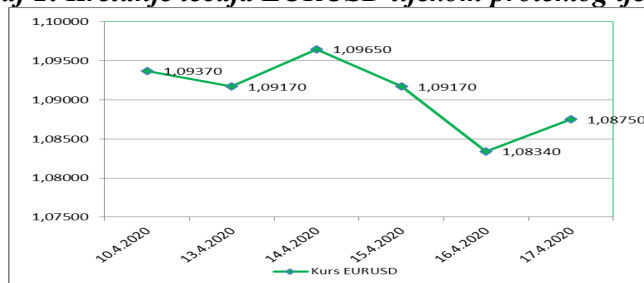
Nakon što je u SAD zabilježen rekordan pad u maloprodaji tijekom ožujka, te najveći pad u tvorničkoj proizvodnji od 1946. godine, više od 5,2 milijuna zaposlenih u SAD je zatražilo pomoć zbog nezaposlenosti u tjednu zaključno sa 11. travnja, te se ukupan broj osoba koje su zatražile pomoć zbog nezaposlenosti povećao na 22 milijuna u protekla četiri tjedna. Ovaj broj otprilike odgovara broju novokreiranih radnih mjesta u posljednjih devet godina, što produbljuje ekonomski pad uzrokovan COVID-19. Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć su povećani na 12 milijuna u tjednu koji je završilo 4. travnja. NY Times je objavio vijest da fondu za podršku malih i srednjih poduzeća u SAD ponestaje novčanih sredstava nakon što se Ministarstvo financija i lideri Kongresa nisu mogli dogovoriti o ubrizgavanju novih resursa u ovaj fond. Predsjednik Fed iz Atlante Bostic je izjavio da su zvaničnici Fed izrazili zabrinutost zbog brzine i širine fiskalnog odgovora na ekonomsko usporenje bez presedana. Prema njegovom mišljenju, mali biznisi u SAD možda trebaju do 500 milijardi dolara mjesečno kako bi osigurali preživljavanje u krizi izazvanoj COVID-19.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	10. travnja	-	7,3%	-17,9%
2.	Izvozne cijene (G/G)	OŽUJAK	-	-3,6%	-1,3%
3.	Uvozne cijene (G/G)	OŽUJAK	-5,0%	-4,1%	-1,3%
4.	Povjerenje prerađivačkog sektora	TRAVANJ	-35,0	-78,2	-21,5
5.	Indeks započetih kuća (M/M)	OŽUJAK	-18,7%	-22,3%	-3,4%
6.	Broj izdatih dozvola za izgradnju kuća	OŽUJAK	1.296.000	1.353.000	1.452.000
7.	Poslovni optimizam Fed Filadelfija	TRAVANJ	-32,0	-56,6	-12,7
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	11. travnja	5.500.000	5.245.000	6.615.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	4. travnja	13.260.000	11.976.000	7.446.000

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0937 na razinu od 1,08750, što predstavlja pad tečaja za 0,57% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Fiskalni supervizor u Velikoj Britaniji, Ured za proračunsku odgovornost (OBR), je objavio početnu procjenu potencijalnog utjecaja pandemije virusa korona na gospodarstvo i javne financije. Polazeći od pretpostavke da će trenutačno “zaključavanje” Velike Britanije sa restriktivnim mjerama trajati tri mjeseca, a zatim da će se postupno iste ukidati tijekom naredna tri mjeseca, OBR procjenjuje da bi se realni GDP u drugom tromjesečju mogao smanjiti za 35%, dok bi na godišnjoj razini mogao biti zabilježen pad od 13%. Prema njihovim procjenama nezaposlenost bi mogla biti povećana za više od 2 milijuna, odnosno do 10% u drugom tromjesečju, dok bi se zaduživanje javnog sektora moglo povećati za 218 milijardi GBP u razdoblju od 2020. do 2021. godine. Proračunski deficit bi za ovu fiskalnu godinu mogao dostići i razinu od 273 milijarde GBP ili 14% GDP-a. U međuvremenu MMF je priopćio da će proizvodnja u Velikoj Britaniji bilježiti pad od 6,5%.

Ured za proračunsku odgovornost (OBR) je upozorio da će duže zaustavljanje gospodarskih aktivnosti u Velikoj Britaniji utjecati na smanjenje ekonomskog rasta za više od jedne trećine u ovom tromjesečju,

čime bi se nezaposlenost mogla povećati za preko 2 milijuna radnika, a proračunski deficit povećati na najvišu razinu od Drugog svjetskog rata. S druge strane, MMF prognozira da bi GDP u tekućoj godini mogao biti smanjen za 6,5%, što je veći pad u usporedbi sa onim zabilježenim u 2009. godini (4,2%). Također, MMF predlaže da se dalji trgovinski pregovori o Brexitu između Velike Britanije i EU prolongiraju zbog pandemije. Zamjenik guvernera BoE Woods je izjavio da je Velika Britanija na početku značajnog pada, te je dodao da banke imaju dovoljno kapitala za plasiranje kreditnih sredstava Vladi u jeku pandemije virusa korona. S druge strane, predsjednik Royal Bank of Scotland Group Plc Davies je upozorio da bilo koji potez opraštanja duga kreditnim dužnicima zbog pandemije virusa korona rizikuje nastanak financijske krize koja bi ugrozila gospodarski oporavak zemlje.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno Stanje	Prethodno razdoblje
1.	BRC prodaja (G/G) OŽUJAK	-5,5%	-3,5%	-0,4%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,87802 na razinu od 0,86949, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,2455 na razinu od 1,2499.

JAPAN

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da je nesigurnost vezana za ekonomske izgleda Japana izuzetno velika, s obzirom na to da pandemija virusa korona pogađa proizvodnju i potrošnju, te je istaknuo spremnost da preduzme dodatne korake u okviru monetarne politike kako bi se spriječila duboka recesija. Kuroda je istaknuo da iako su agresivne akcije središnjih banaka širom svijeta donekle ublažile napetosti na financijskim tržištima, naponi za financiranje korporacija su pogoršani.

Premijer Japana Abe je i dalje pod pritiscima da preduzme hrabrije korake kako bi se ublažili ekonomski učinci virusa korona, iako je Vlada prošlog tjedna odobrila hitni paket poticaja vrijedan 108,2 bilijuna JPY (1,01 bilijuna USD) uz fiskalnu potrošnju od 39,5 bilijuna JPY. Cilj navedenih mjera je ublažavanje učinaka panedmije korona virusa na ekonomiju Japana. Ove mjere uključuju i novčane isplate od 100.000 JPY (oko 930 USD) svakom stanovniku Japana, kao mjeru koja bi trebalo da ublaži značajan negativan utjecaj na treću svjetsku ekonomiju, te je Abe naveo da se ubrzano radi na tome da ova sredstva što prije budu isporučena stanovnicima. Prvobitno je najavljeno da će razina ovih isplata biti tri puta veća, ali je u međuvremenu taj iznos revidiran na niže. Premijer Abe je istakao da bi ekonomski poticaji trebalo da povećaju realni GDP za 3,8%.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarni agregat M2 (G/G) OŽUJAK	2,9%	3,3%	3,0%
2.	Monetarni agregat M3 (G/G) OŽUJAK	2,5%	2,7%	2,4%
3.	Indeks uslužnog sektora (M/M) VELJAČA	-0,5%	-0,5%	0,3%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) F VELJAČA	-	-5,7%	-4,7%
5.	Iskorištenost kapaciteta (M/M) VELJAČA	-	-1,8%	1,1%

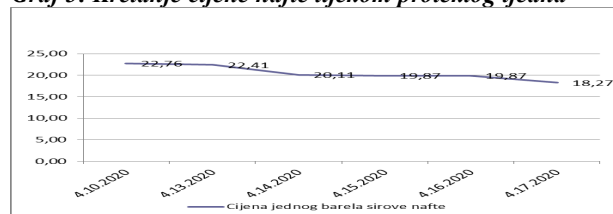
JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 118,57 na razinu od 116,95. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine od 108,47 na razinu od 107,54.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 22,76 USD (20,81 EUR). Zemlje članice OPEC-a i saveznici su tijekom proteklog vikenda dogovorili sporazum o proizvodnji nafte bez presedana, prema kojem namjeravaju smanjiti proizvodnju za oko 10%, nakon što je došlo do pada potražnje uzrokovane restriktivnim mjerama koje su uvedene zbog pandemije virusa korona. Početkom tjedna objavljena je vijest da je OPEC finalizirao detalje smanjenja proizvodnje koji iznose 9,7 milijuna barela na dnevnoj razini. Međutim, tržišni analitičari smatraju da smanjenje možda nije dovoljno za sprječavanje stvaranja masovnih zaliha ovog energenta u drugom tromjesečju. Tržišni analitičari nisu uvjereni da bi rekordno smanjenje proizvodnje nafte u okviru postignutog sporazuma između zemalja članica OPEC-a i saveznika uskoro moglo uravnotežiti tržišta koja su pogođena učincima pandemije virusa korona. Međunarodna agencija za energiju je objavila da će se globalna potražnja za naftom smanjiti za rekordnih 9% tijekom ove godine zbog pandemije virusa korona, usprkos naporima OPEC+ da se ograniči proizvodnja ovog energenta. Cijena jednog barela sirove nafte je na zatvaranju tržišta u petak zabilježila najnižu razinu od 1999. godine. OPEC očekuje da će tražnja za naftom biti smanjena na najniže razine u posljednja tri desetljeća, s obzirom na to je COVID-19 blokirao globalnu ekonomiju i ujedno pojačao hitnost smanjenja obujma proizvodnje.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 18,27 USD (16,80 EUR). Na tjednoj razini cijena nafte je smanjena za 19,73%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

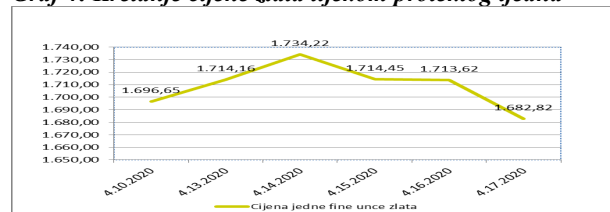

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.696,65 USD (1.551,29 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata je bilježila rast, te je povećana na najveću razinu od kraja 2012. godine zbog sve većeg straha od naglog pada globalne ekonomije, te usljed masovnih mjera likvidnosti središnjih banaka širom svijeta. Međutim, već u srijedu, cijena zlata je smanjena pod utjecajem aprecijacije USD, nakon što su podaci o maloprodaji i proizvodnji u SAD povećali strahove investitora od strme globalne recesije zbog virusa korona. Krajem tjedna cijena zlata je smanjena nakon što su se pojavili signali da širenje virusa korona usporava, čime je tražnja za sigurnim aktivama poput zlata ublažena. Bijela kuća je u petak objavila smjernice koje bi guverneri država SAD mogli da koriste prilikom ponovnog otvaranja biznisa koji su bili zatvoreni posljednja četiri tjedna u pokušajima kontrole COVID-19. Analitičari smatraju da dok Fed i ostale središnje banke provode brojne poticaje, cijena zlata bi trebalo da pronade podršku usprkos kratkoročnoj kontrakciji koja je zabilježena krajem promatranog tjedna. Prema pojedinim analitičarima dugoročni izgledi za cijenu zlata su i dalje usmjereni ka rastu cijene. Krajem prošlog mjeseca cijena zlata je oslabila jer su investitori pojačali prodaje kako bi kroz dobitke na zlato pokrili gubitke na drugim aktivama. Ipak, u ovom mjesecu cijena je bilježila rast na razini preko 1.700 dolara po jednoj unci, nakon što je objavljen stimulativni program Feda u vrijednosti od 2,3 bilijuna dolara. Velika je vjerojatnoća da će zlato ponovo rasti preko te razine.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.682,82 USD (1.547,42 EUR). Cijena zlata je na tjednoj razini zabilježila pad za 0,82%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.